

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 221/2023-121

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Dudíša (sudca spravodajca) a sudcov Miroslava Duriša a Petra Straku v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED] [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Štefanom Kseňákom, PhD., Park Angelinum 4, Košice, proti rozhodnutiu Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky č. k. 32D/16/2021-79 z 27. októbra 2022 v časti výroku I takto

r o z h o d o l :

Ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 3. marca 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na slobodu prejavu a na slobodné rozširovanie informácií podľa čl. 26 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 3 ústavy a práva na slobodu prejavu a slobodu rozširovania informácií podľa čl. 10 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozhodnutím najvyššieho správneho súdu č. k. 32D/16/2021-79 z 27. októbra 2022 v časti výroku I. Sťažovateľ navrhuje napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu správnenému súdu na ďalšie konanie.

2. Uznesením ústavného súdu č. k. IV. ÚS 221/2023-50 z 26. apríla 2023 bola ústavná sťažnosť sťažovateľa prijatá na ďalšie konanie v celom rozsahu.

3. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva, že výrokom I napadnutého rozhodnutia najvyššieho správneho súdu bol zamietnutý návrh na vyslovenie neplatnosti písomného napomenutia predsedu Súdnej rady Slovenskej republiky č. SR 759/2020-1527 z 9. novembra 2020, ktoré sa vzťahovalo na skutok, že sťažovateľ ako sudca Krajského súdu v Bratislave bez akéhokoľvek zákonného oprávnenia 19. mája 2020 uverejnil na webovom sídle www.pravnelisty.sk

úplný prepis dôkazného prostriedku nazývaného Threema 1 (ďalej aj „prepis“) nachádzajúceho sa v spise obžalovaného [REDAKOVANÉ] a spol. vedenej na Špecializovanom trestnom súde, hoci vzhľadom na svoje postavenie, vedomosti a skúsenosti sudcu musel vedieť, že úplný prepis obsahuje informácie spôsobilé neoprávnene zasiahnuť do práva na ochranu osobnosti viacerých jednotlivcov, prepis uverejnil bez uvedenia zdroja a o dva dni ho sám odstránil.

4. Uverejnenie prepisu sťažovateľ odôvodnil prezentovaním tézy, že v neverejnom prípravnom konaní by nemalo dochádzať k úniku dôkazov zo spisu. Ak sa tak už stalo a zároveň došlo k selektívnemu zverejneniu časti uniknutého prepisu v médiách s odôvodnením, že je to vo verejnom záujme, je následne vo verejnom záujme aj zverejnenie kompletného obsahu prepisu, aby sa s ním každý mohol oboznámiť. Na rokovaní sudcovskej rady krajského súdu 4. septembra 2020 sa sťažovateľ vyjadril, že sudca by tak konať nemal, svoj čin však ospravedlňoval tým, že v neštandardnej situácii, za ktorú považoval únik časti prepisu do médií, je prípustný aj neštandardný spôsob konania, t. j. uverejnenie celého prepisu.

5. Predseda súdnej rady považoval skutok sťažovateľa za neoprávnený zásah do práva na ochranu osobnosti viacerých osôb spomenutých v prepise, ktoré nemajú nič spoločné s trestným konaním proti obžalovanému. Všeobecne podľa jeho názoru mohlo ísť o občiansky aktivizmus, avšak v prípade sťažovateľa ako sudcu takéto konanie nemožno ospravedlniť, pretože vedel, že publikuje obsah dôkazného prostriedku (prepisu) z trestného spisu v právoplatne neskončenej veci, a súčasne vedel alebo mohol vedieť, že celý prepis obsahuje citlivé osobné informácie o fyzických osobách, ktoré nesúvisia s konkrétnou trestnou vecou. Na uverejnenie prepisu neexistovalo žiadne zákonné oprávnenie a jeho vznik nemohol spočívať ani v tom, že časti z tohto dôkazného prostriedku boli uverejnené v rôznych médiách. Podľa predsedu súdnej rady mohlo konanie sťažovateľa v občianskom živote objektívne narušiť vážnosť a dôstojnosť funkcie sudcu alebo ohroziť dôveru v nezávislé, nestranné a spravodlivé rozhodovanie súdov, čím zdôvodnil udelenie napomenutia.

6. Sťažovateľ podal na najvyššom správnom súde návrh na určenie neplatnosti napomenutia podľa § 117 ods. 8 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sudcoch“).

6.1. V návrhu argumentoval, že v rámci realizácie vlastnej publikačnej činnosti vedie už takmer 10 rokov web www.pravnelisty.sk. Na súde, kde pôsobí ako aktívny sudca, sa do dňa podania návrhu nevedie žiadna trestná vec, v ktorej by sa nachádzal originálny dôkaz označovaný ako Threema 1. Sám preto nevedel posúdiť, či ide skutočne o dôkazový materiál zo súdneho spisu vedeného na Špecializovanom trestnom súde, resp. či ide o kompletný prepis alebo do prepisu bolo zasahované treťou osobou. Tieto okolnosti však ani nepovažoval za podstatné, pretože pre neho bolo neprijateľné, že takýto materiál už bol zverejnený, je komentovaný, mediálne zverejňovaný a hodnotený aj napriek tomu, že má ísť o dôkaz v neskončenej trestnej veci. To ho viedlo v záujme poukázania na absolútne nežiaduce masívne úniky informácií zo spisu (únik dôkazného prostriedku), ich dlhodobé selektívne zverejňovanie a často jednostranné hodnotenie médiami k rozhodnutiu tento materiál krátkodobo zverejniť a ako vydavateľ odborného časopisu aj spolu so stručným komentárom. V ňom poukázal a apeloval na neprijateľnosť toho, aby boli realizované trestné stíhania prostredníctvom médií, ktoré dôkazy (napríklad aj Threemu 1) nielen zverejňujú v mediálnom priestore, ale ich aj vlastným subjektívnym spôsobom hodnotia, dotvárajú svojimi stanoviskami a následne tak vplývajú nielen na verejnosť, ale aj na orgány činné v trestnom konaní či súdy, ako by mali v neskončených veciach postupovať a rozhodovať. Tým chcel demonštrovať,

že masívne úniky dôkazov do mediálneho priestoru a ich dlhodobé subjektívne selektovanie a hodnotenie zo strany médií sú nielen absolútne nežiaduce, ale hraničia s ohrozovaním neverejnosti prípravného trestného konania a narušujú základné princípy právneho štátu spočívajúce aj v tom, že dôkazy sa majú vykonávať a hodnotiť v trestnom konaní, a nie v mediálnom priestore. Podľa jeho názoru teda šlo o otázku verejného záujmu.

6.2. K zverejnenému prepisu uviedol, že jeho časti boli opakovane uverejňované a komentované médiami, a to bez ohľadu na to, v akom štádiu sa nachádzali prípadné trestné konania vedené aj na podklade tohto dôkazného prostriedku, pričom to boli práve médiá, ktoré stotožňovali komunikujúce osoby. Veľká časť dôkazného materiálu už bola pred jeho uverejnením vykonaná aj v prebiehajúcich súdnych konaniach. Jeho konanie spočívalo v podstate len vo zverejnení materiálu, ktorý už dávno zverejnený bol. Zverejnený prepis nekomentoval, rovnako nekomentoval ani prebiehajúce trestné konania, ktoré tak nemohol mariť, nemohol ani zasiahnuť do práv tretích osôb, pretože šlo o verejne známe, resp. aj verejne činné osoby. K vyčítanému zverejneniu aj intímnych údajov o viacerých osobách uviedol, že nebolo zrejmé, o aké časti prepisu má ísť, resp. koho sa majú konkrétne týkať. Zo zverejneného materiálu bez ďalšieho nevyplývalo, kto s kým komunikuje, nie sú tu priradené žiadne mená ani telefónne čísla. Aj údaje o intímnych informáciách však už boli zverejnené v médiách, ktoré už takmer rok predtým zverejnili tisíce súkromných správ z uvedeného materiálu, ku ktorým priradzovali osobné údaje, ktoré následne hodnotili a komentovali.

6.3. Sťažovateľ tvrdí, že jeho postup zodpovedal slobode jeho prejavu, ako aj právu verejnosti na informácie, pričom tým neohrozil dôveru v nezávislé, nestranné a spravodlivé rozhodovanie súdov ani sa ho nedopustil pri výkone svojej funkcie sudcu. Jeho konanie nebolo spôsobilé narušiť ani vážnosť a dôstojnosť funkcie sudcu. Z jeho pohľadu neštandardná situácia si vyžadovala neštandardné riešenie, šlo teda o prejav symbolickej povahy.

6.4. Sťažovateľ svoje stanovisko doplnil, že nie je zrejmé, zverejnenie akých citlivých údajov sa mu kládlo za vinu, tie možno rozpoznať iba v kontexte už zverejnených informácií v médiách. Ak malo ísť o citlivé údaje o sudcoch, v prepise sa nachádzala konverzácia dvoch osôb, ktoré komentovali osoby sudcov, išlo o klebety, resp. ich domnienky s cieľom získať informácie o sudcoch, aby ich mohli následne použiť. Spochybnil dôvernosť zverejneného materiálu, ktorý bol známy väčšiemu okruhu osôb, čím strácajú informácie na dôvernosti, plynutím času sa postupne stávajú verejne známymi a ich ochrana ako informácií dôverných preto už nepredstavuje prevažujúci imperatív verejného záujmu, ktorý by mohol odôvodniť zásah do slobody prejavu.

6.5. Podľa sťažovateľa publikovanie celého prepisu s cieľom podporiť vierohodnosť komentára o únikoch zo spisov a ich dostupnosti na verejnosti nemôže ospravedlniť obmedzenie jeho práva na slobodu prejavu disciplinárnym postihom, ktorý nie je podľa čl. 10 ods. 2 dohovoru nevyhnutným v demokratickej spoločnosti a predstavoval by neprimeraný zásah do slobody prejavu a práva na šírenie informácií. Upozornil na nezanedbateľný a podstatný fakt, že konal v zjavnej dobrej viere, na základe faktov a s cieľom symbolicky upozorniť verejnosť (a tým aj orgány činné v trestnom konaní, ktoré mlčky dlhodobo tolerovali postupné zverejňovanie dôkazu médiami) na otázky verejného záujmu týkajúce sa únikov informácií či dôkazov zo spisov v trestnom konaní.

7. Najvyšší správny súd v napadnutom rozhodnutí identifikoval, že postihnutie sudcu za verejné výstupy je zásahom do jeho práva na slobodu prejavu podľa ústavy a dohovoru. S prihliadnutím na relevantnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) uviedol, že sudca pri vstupe do verejnej diskusie má zvláštne postavenie, ako nositeľ verejnej moci púta pozornosť,

prezentácia názoru sudcom má vyššiu váhu a legitimitu odvodenú od jeho postavenia. Možno od neho očakávať určitú odbornú úroveň, sudca svojím verejným prejavom netlmočí iba svoje názory, ale vytvára aj obraz o sudcoch a súdnej moci ako takej.

7.1. Najvyšší správny súd poukázal na povinnosť lojality sudcu k súdnej moci, čím sa rozumie taký postup, keď sudca všetkými verejnými prejavmi podporuje a obhajuje nezávislosť súdnej moci a jej nenahraditeľnú úlohu v demokratickom a právnom štáte založenom na úcte k ľudským právam. Podpora súdnej moci môže byť vyjadrená jednak pozitívne, avšak aj negatívnym spôsobom poukazovaním na nedostatky, resp. kritikou pomerov.

7.2. Všeobecne možno trvať na zdržanlivosti sudcov, ktorej účelom je zabezpečiť, aby sudcovia, aj keď komentujú témy pútajúce verejný záujem, ako napríklad súdne konania a ich výsledky, nepodliehali emóciám a nemali tendenciu zabiehať k škandalizácii, vyvolávať senzácie či vzt'ahovať na seba nenáležitú mediálnu pozornosť (podobne rozsudok Olujič v. Chorvátsko z 5. 2. 2009, č. sťažnosti 22330/05, bod 59). Aj šírenie presných informácií má v prípade sudcov prebiehať s mierou a slušne (rozsudok Kudeshkina v. Rusko z 26. 2. 2009, č. sťažnosti 29492/04, bod 93).

7.3. Vo vzťahu k informáciám o súkromí inej osoby je potrebné vždy zvážiť dopad jej publikácie na súkromie dotknutej osoby. Samotný fakt, že informácie o aspektoch súkromného života sú už prítomné vo verejnom priestore a v ňom hoci aj živo cirkulujú, neznamená, že osoby ochrany podľa čl. 8 dohovoru, osobitne v situácii, keď dotknutá osoba nedala súhlas na takýto obeh informácií o jej súkromí vo verejnom priestore (rozsudok Hájovský v. Slovensko z 1. 7. 2021, č. sťažnosti 7796/16, bod 48). Aj vo vzťahu k ďalšiemu šíreniu informácií, ktoré už sú prítomné vo verejnom priestore, treba stále zvažovať dopad takéhoto šírenia na súkromie dotknutých osôb (rozsudok N. Š. v. Chorvátsko z 10. 9. 2020, č. sťažnosti 36908/13, bod 100).

7.4. Podľa najvyššieho správneho súdu verejné angažovanie sa sudcov na prospech súdnej moci a princípov demokratického a právneho štátu založeného na úcte k ľudským právam, a to aj kritické, je žiaduce, užitočné, ba niekedy aj nevyhnutné, a to za súčasného rešpektovania princípu lojality sudcu k súdnej moci a svojmu stavu, ktorý je pretavený do limitov slobody prejavu sudcu.

7.5. V konkrétnom prípade sa sťažovateľ nevyjadroval k veciam, ktoré by spadali do jeho rozhodovacej činnosti. Jeho pohnútkou spočívala v odkaze na selektívnosť mediálne uverejňovaných informácií z prepisu. Sťažovateľ však sám nevedel, či ide o prepis dôkazného prostriedku, teda či ide o prepis originálnej konverzácie, resp. či nejde o upravovaný prepis, avšak sám deklaroval, že ide o kompletný prepis. Ak však sťažovateľ aj chcel zverejnením celého textu prepisu poukázať na nezákonné úniky dôkazov zo súdnych spisov v neverejnom prípravnom konaní, podľa najvyššieho správneho súdu len prispel k ďalšiemu úniku týchto informácií, hoc s cieľom poukázať na nevhodnosť tohto javu, čo možno vystihnúť príznačným príslovím „vodu káže, víno pije“, pričom takýto prístup nesvedčí funkcii sudcu, keď sudca má ísť, či už vo svojom profesijnom, ako aj súkromnom živote, príkladom.

7.6. Podľa najvyššieho správneho súdu nebolo podstatné, že sťažovateľ nevedel, či ide skutočne o prepis dôkazného prostriedku, rovnako nebolo podstatné, že časti dôkazného prostriedku už boli zverejňované, resp. vykonané na hlavnom pojednávaní ako dôkaz. Podstatným bolo vnesenie informácie, ktorá nebola sťažovateľom verifikovaná, do verejného života, avšak jej zverejnením táto predtým spochybňovaná informácia nadobudla určitý punc kvality, ktorý jej dodal sťažovateľ

svojou osobou. Sudca sa musí vyhnúť zbytočnej škandalizácii či vyvolávaniu senzácií, aby tak neznižoval vážnosť sudcovskej funkcie. Sudca nie je oprávnený používať nezákonné, ale ani neetické alebo nemorálne a pochybné prostriedky vstupovania do verejného diskurzu, a preto argumentácia sťažovateľa vyznieva prinajmenšom nelogicky, keď na jednej strane hovorí, že iní aktéri verejnej debaty v podstate postupovali protiprávne, no na strane druhej k takejto ním tvrdenej protiprávnosti sám pristúpil, a to navyše intenzívnejšie.

7.7. Okrem toho sťažovateľ svojím konaním zasiahol do práv tretích osôb, k čomu najvyšší správny súd poukázal na prístup ESLP, podľa ktorého fakt, že informácie sú vo verejnom priestore, ešte dotknuté osoby nezbavuje ochrany podľa čl. 8 dohovoru. Sťažovateľ neuvažil, aký dopad na súkromie dotknutých osôb bude mať ním učené ďalšie publikovanie informácií, o ktorých bol tej mienky, že už verejne cirkulujú, a teda je ich možné podľa jeho názoru bez ďalšieho ďalej vo verejnom priestore recyklovať.

7.8. Najvyšší správny súd nepovažoval spôsob vyjadrenia sťažovateľa za zlučiteľný s limitmi verejného vyjadrovania sudcov, sťažovateľ podľa neho konal ešte intenzívnejším nezákonným spôsobom s úmyslom poukázať na nezákonnosť konania iných, čo nemožno považovať za zdržanlivý postoj, ale ide o porušenie § 30 ods. 1 zákona o sudcoch.

7.9. Najvyšší správny súd neakceptoval ani tvrdenie, že išlo o prejav symbolickej povahy, pod ktorý možno subsumovať karikatúru, resp. iné umelecké prejavy (napr. rozsudok Vereinigung Bildender Künstler v. Rakúsko z 25. 1. 2007, č. sťažnosti 68354/01, bod 33).

7.10. Keďže najvyšší správny súd neposudzoval reálny únik dôkazného prostriedku zo spisu, ale vážnosť publikovaného dokumentu a následky publikácie na webe www.pravnelisty.sk, nebola v tomto smere relevantná argumentácia sťažovateľa o nepreukázaní, že publikovaný prepis je skutočným dôkazným materiálom.

8. Z uvedených dôvodov bol návrh sťažovateľa na určenie neplatnosti písomného napomenutia predsedom súdnej rady v časti skutku uverejnenia úplného prepisu dôkazného prostriedku nazývaného Threema 1 zamietnutý. K zamietajúcej časti rozhodnutia najvyššieho správneho súdu pripojil odlišné stanovisko člen disciplinárneho senátu, a to sudca JUDr. Marián Fečík.

9. Sťažovateľ bol písomne napomenutý aj za verejné zastávanie sa obvineného bývalého sudcu, v tejto časti najvyšší správny súd výrokom II napadnutého rozhodnutia vyhovel sťažovateľovmu návrhu a určil neplatnosť písomného napomenutia.

II.

Argumentácia sťažovateľa

10. Sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na slobodu prejavu podľa čl. 26 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 10 ods. 1 dohovoru v dôsledku napadnutého rozhodnutia najvyššieho správneho súdu z týchto podstatných dôvodov:

a) Sťažovateľ realizoval svoje právo na slobodu prejavu, konal mimo výkonu sudcovskej funkcie a chcel poukázať na nevhodnosť úniku informácií zo súdneho spisu, ktoré boli navyše len čiastočné, čo podľa jeho názoru spadá do kategórie verejného záujmu, a preto zásah do jeho slobody prejavu nebol adekvátny. Napadnutému rozhodnutiu vyčíta, že síce odkazuje na judikatúru ESLP, ale nekorektným spôsobom poukázaním na vybrané premisy bez chápania celého kontextu

rozhodnutia. Nesúhlasí, že by sám postupoval ako tí, ktorých kritizuje, pretože k zverejnenému materiálu nepripojil hodnotiaci komentár, nerozoberal jeho obsah.

b) K vyčítanej nesprávne zvolenej forme, akou poukázal na úniky dôkazných materiálov, uvádza, že aj sudca má právo na tzv. občiansky prejav. Jeho prejav niesol určité posolstvo, zvolená forma je len druhoradým aspektom, pričom najvyšší správny súd nemôže sťažovateľovi prikazovať, akým spôsobom má informovať o veciach verejného záujmu. Aj ESLP judikuje, že ochranu požíva nielen obsah prejavu (informácia), ale aj forma, akou je zverejnený (rozsudok z 23. 5. 1991 vo veci *Oberschlik v. Rakúsko* č. 1, sťažnosť č. 11662/85, § 57).

c) Zverejnený prejav nebol difamačný, ale pravdivý v zmysle poukázania na úniky dôkazných materiálov zo súdnych, resp. z vyšetrovacích spisov. Zverejnením prepisu nedošlo ani k zvýšeniu vierohodnosti tohto materiálu, sťažovateľ nebol zákonným sudcom vo veci, kde sa prepis vykonával ako dôkaz, pričom nebolo preukázané a ani sám sťažovateľ nevedel uviesť, či ide o materiál zodpovedajúci dôkaznému materiálu použitému v súdnom konaní.

d) Vo vzťahu k porušeniu práv tretích osôb napadnuté rozhodnutie nezohľadnilo judikatúru ESLP v tom zmysle, že sankcie za ďalšie šírenie už raz zverejneného obsahu dôvernej informácie sú obvykle v rozpore s čl. 10 dohovoru, pričom cieľom prejavu nebolo poškodiť konkrétnu osobu, ktorej údaje mohli alebo mali byť súčasťou množstva uniknutej a zverejňovanej komunikácie, ale prispieť k širšej diskusii o aktuálnej otázke, ktorá zaujímala verejnosť (primerane napríklad rozhodnutie ESLP vo veci *Fressoz a Roire v. Francúzsko* z 21. 1. 1999, sťažnosť č. 29183/95, zhodne aj SVÁK, J. *Ochrana ľudských práv z pohľadu judikatúry a doktríny štrasburských orgánov ochrany práv*. II. rozšírené vydanie. Eurokodex, 2006, tiež rozhodnutie *Editions Plon v. Francúzsko*, v ktorom ESLP uviedol, že plynutím času verejný záujem na otvorenej diskusii nadobúda prevahu nad osobnostnými právami). V tejto súvislosti sťažovateľ súhlasí s názorom disentujúceho sudcu, že disciplinárny navrhovateľ nemá suplovať ochranu práva na súkromie tretích osôb, čo je subjektívne právo patriace do dispozície jeho nositeľa. Nie je tu zrejmá súvislosť medzi zverejnením údajov o tretích osobách s hodnotami sledovanými disciplinárnym konaním proti sťažovateľovi.

e) Napadnuté rozhodnutie neobsahuje ani zhodnotenie prípadného neprimeraného odradzujúceho účinku, prípad sťažovateľa sa v tomto kontexte môže stať odradením pre ostatných sudcov, ktorí by chceli byť kritickí vo verejnom priestore vo veciach verejného záujmu, napríklad spojeného s fungovaním súdnictva, resp. materiálneho právneho štátu, k čomu poukazuje na rozsudok ESLP *Guz proti Poľsku* z 15. 10. 2020, sťažnosť č. 965/12.

f) Podľa sťažovateľa by jeho prejav realizovaný v rámci jeho literárnej činnosti obstál pri vykonaní testu proporcionality a sloboda prejavu sudcu by jednoznačne prevážila pred hodnotami chránenými disciplinárnym konaním (vážnosť, dôstojnosť funkcie sudcu), pričom právo na súkromie osôb, ktoré sa mohli cítiť dotknuté publikáciou, nesúvisí s hodnotami chránenými v disciplinárnom konaní.

11. Porušenie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie sťažovateľ vidí v nedostatočnom odôvodnení napadnutého rozhodnutia. Vo veci neboli preukázané skutočnosti, ktoré mu boli kladené za vinu, t. j. či skutočne išlo o dôkazný materiál, resp. či išlo o jeho kompletný prepis a akým spôsobom tento materiál zasahuje do práv tretích osôb. Sťažovateľ svojím komentárom k uverejneniu kompletného materiálu poukázal na selektívnosť v uverejňovaní

informácií médiami. Porušovateľ v rámci argumentácie vytrhol z kontextu vyhlásenie sťažovateľa, že „sudca by tak konať nemal“, toto vyjadrenie je potrebné chápať v zmysle, že jeho prejav nebol bežnou činnosťou sudcu, ale v neštandardnej situácii aj sťažovateľ zvolil neštandardný spôsob prejavu. Nešlo o priznanie viny sťažovateľa, čo správne interpretovala aj sudcovská rada krajského súdu, ktorá jeho skutok nepovažovala za exces z výkonu práva na slobodu prejavu sudcu. Napadnuté rozhodnutie neobsahuje zhodnotenie otázky hraníc slobody prejavu sudcu, čo si v úvode kládlo za cieľ, pričom je zrejmé, že šlo o nepochopenie sťažovateľovho konania, ktorý oprávnené úniky zo spisov kritizoval a zverejnením prepisu prispel zásadne k tomu, k čomu neprispeli ani štátne orgány, teda k tomu, že úniky stratili na atraktivite. Rozhodujúci senát na prejav sťažovateľa nazeral optikou vhodnosti zvolenej formy, teda šlo o otázku vkusu, čo nie je úloha disciplinárneho senátu, ktorý mal náležite odôvodniť, či došlo k ohrozeniu dôstojnosti súdnej moci. Zhodnotenie osoby sudcu ako aktívne publikujúceho prostredníctvom vlastnej platformy sa javí ako pritŕžujúca okolnosť, čo naznačuje aj diskriminačný prístup, prejav sudcu, ktorý verejne nekomunikuje, by touto logikou bol posudzovaný zhovievavejšie.

12. Napadnutým rozhodnutím došlo aj k porušeniu princípu legality a princípu legitímnych očakávaní, čím sťažovateľ smeruje na konštatovanie, že konal bez akéhokoľvek zákonného oprávnenia, jeho prejav sa týkal voľnočasových aktivít, čo pokrýva čl. 2 ods. 3 ústavy, nešlo o jeho konanie ako štátneho orgánu v zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy. Sťažovateľ sa pri uverejnení prepisu nachádzal v priestore negatívne vymedzenom čl. 2 ods. 3 ústavy s pozitívnou licenciou podľa čl. 145a ods. 2 druhej vety ústavy, realizujúc svoje základné právo podľa čl. 26 ústavy a právo podľa čl. 10 ods. 1 dohovoru. Porušenie princípu legitímnych očakávaní sťažovateľ odvíja od stanoviska príslušnej sudcovskej rady, ktorá v jeho prejave neidentifikovala konanie napĺňajúce znaky disciplinárneho previnenia. V prípade, ak by sa sťažovateľ na sudcovskú radu obrátil vopred, táto by legitimovala jeho prejav, sťažovateľ teda legitímne očakával, že jeho prejav bude hodnotený v medziach slobody prejavu sudcu, pričom toto očakávanie odvíjal aj od skoršieho stanoviska príslušnej sudcovskej rady k jeho konaniu, keď sa vyjadril k vzneseniu obvinenia prokurátorovi [REDAKOVANÉ], ktorá tento jeho prejav rovnako posudzovala v rámci hraníc slobody prejavu sudcu.

III.

Vyjadrenie najvyššieho správneho súdu, zúčastnenej osoby a replika sťažovateľa

III.1. Vyjadrenie najvyššieho správneho súdu:

13. Najvyšší správny súd prostredníctvom predsedu poukázal na odôvodnenie napadnutého rozhodnutia a uzavrel, že podstata napomenutia spočívala v zodpovedaní otázky, či sťažovateľ mohol publikovať materiál, o ktorom sám nevedel, či je skutočným dôkazným prostriedkom, verejný záujem bol prítomný pri komentovaní problému týkajúceho sa únikov zo spisov, nebola spochybnená slušnosť ani vecnosť prejavu, ako ani jeho prínos do verejnej debaty, problematika bola forma, akou sťažovateľ na problém poukázal. Stanovisko príslušnej sudcovskej rady nie je pre najvyšší správny súd záväzná a nemôže zakladať legitímne očakávania sťažovateľa. Najvyšší správny súd uvážil i prípadný odradzujúci účinok, potreba samoregulácie je však potrebná aj pri osobe sudcu, ktorý sám musí uvážiť vhodnosť svojho príspevku do verejnej debaty, u sťažovateľa však komplexné zhodnotenie následkov absentovalo.

III.2. Vyjadrenie zúčastnenej osoby:

14. Zúčastnená osoba, teda predseda súdnej rady, ktorý sťažovateľovi napomenutie udelil, poukázala na východiská problematiky slobody prejavu sudcu formulované v judikatúre ESLP, ako aj v práve Európskej únie, citovala belgického sudcu Ernesta Kringsa, podľa ktorého „*Sudca je a musí zostať mimo roztržiek. Nemôže zísť do arény, kde sa také roztržky riešia. Musí sa držať v patričnej vzdialenosti. Nie je obhajca alebo zástanca spoločenského systému, nejakej skupiny, morálky a už vôbec nie nejakej politiky.*“. Ďalej predseda súdnej rady poukázal na doktrínálnu štúdiu o slobode prejavu sudcu, ktorej autorom je bývalý predseda ESLP Dean Spielmann, v zmysle ktorej možno urobiť záver, že konanie sťažovateľa nespadá do medzí slobody prejavu sudcu. Sťažovateľ uverejnil materiál, ktorý sa aj v súčasnosti nachádza ako dôkazný prostriedok v právoplatne neskončených veciach, preto bolo na mieste zachovať zdržanlivosť, čo si neskôr uvedomil aj sťažovateľ a svoj príspevok stiahol.

15. K namietanému porušeniu jeho základného práva na súdnu ochranu uviedol, že vzhľadom na stiahnutie jeho príspevku nebolo potrebné a ani možné zisťovanie skutkových okolností veci. Ďalej poukázal na proces rozhodovania o návrhu sťažovateľa, ktorý sa uskutočnil bez ústneho pojednávania, preto je vylúčené vyslovenie porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu, ktoré sa vzťahuje na verejné ústne pojednávanie.

III.3. Replika sťažovateľa:

16. Sťažovateľ vo svojej replike uviedol:

a) Najvyšší správny súd pozitívne hodnotí jeho iniciatívu vyjadriť sa, avšak vyčíta mu spôsob realizácie jeho prejavu. Sťažovateľ tvrdí, že tým chcel poukázať na rozsiahlosť prepisu a na selektívnosť jeho uverejňovania. K požiadavke na uverejňovanie pravdivých skutočností uviedol, že ani najvyšší správny súd nevie uviesť, či šlo o autentický materiál. Sťažovateľ pritom nehodnotil obsah prepisu z hľadiska jeho pravdivosti, ale z hľadiska selekcie pri jeho uverejňovaní médiami. Jeho hodnotenie o úplnosti prepisu nie je faktúálnym výrokom, ale išlo o jeho hodnotiaci úsudok. Podstatou veci nebolo preukázať, či je prepis autentický, ale poukázať na jeho rozsiahlosť a komplexnosť. K povahe stanoviska sudcovskej rady uviedol, že tento orgán je oprávnený vyjadrovať sa k otázkam sudcovskej etiky, preto jeho názor by mal byť v rozhodovacej činnosti zohľadňovaný a je spôsobilý založiť legitímne očakávania sťažovateľa.

b) K vyjadreniu zúčastnenej osoby sťažovateľ uviedol, že zjavne nekonal v rozpore s citátom Ernesta Kringsa, jeho prejav bol neutrálny. K všeobecnému odkazu na doktrínálnu štúdiu považuje za potrebné uviesť, že nie je zřejmé, z akého dôvodu by sloboda prejavu, ako ju realizoval, nemala byť chránená čl. 10 dohovoru. Trvá na svojej argumentácii k porušeniu základného práva na súdnu ochranu.

c) V doplňujúcom stanovisku sťažovateľ poukazuje na rozdiel v chápaní svojho konania, za ktoré bol napomenutý, z hľadiska predsedu súdnej rady, ktorý pochybenie nachádzal v tom, že došlo k zverejneniu úplného prepisu dôkazného prostriedku, zatiaľ čo najvyšší správny súd sťažovateľovi vyčítal nenaplnenie požiadavky na publikovanie pravdivých skutočností. Konajúci súd sa tak postavil do pozície disciplinárneho orgánu, pričom jeho úlohou bolo rozhodovať o zákonnosti a ústavnosti písomného napomenutia predsedu súdnej rady. Okrem toho najvyšší správny súd nesprávne uviedol, že zneplatnenie napomenutia by nevedlo k priaznivejšiemu výsledku pre

sťažovateľa, čo by v dôsledkoch znamenalo, že najvyšší správny súd nie je oprávnený na prieskum rozhodnutí predsedu súdnej rady.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

17. Podstata námietok sťažovateľa spočíva jednak v porušení jeho základného práva na slobodu prejavu a na slobodné rozširovanie informácií podľa čl. 26 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 10 ods. 1 dohovoru, základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 3 ústavy napadnutým rozhodnutím najvyššieho správneho súdu v časti, ktorou nebolo vyhovie jeho návrhu na vyslovenie neplatnosti písomného napomenutia predsedu súdnej rady za skutok spočívajúci v uverejnení úplného prepisu komunikácie nazývanej Threema 1 zo spisu obžalovaného [REDACTED] a spol. na webovom sídle www.pravnelisty.sk, hoci sťažovateľ vzhľadom na svoje postavenie, vedomosti a skúsenosti sudcu musel vedieť, že úplný prepis obsahuje informácie spôsobilé neoprávnene zasiahnuť do práva na ochranu osobnosti viacerých jednotlivcov, prepis uverejnil bez uvedenia zdroja a o dva dni prepis sám odstránil.

IV.1. K namietanému porušeniu základného práva na slobodu prejavu a na slobodné rozširovanie informácií:

IV.1.1. Všeobecné východiská:

18. V zmysle čl. 26 ods. 1, 2 ústavy sloboda prejavu a právo na informácie sú zaručené. Slobodu prejavu a právo vyhľadávať a šíriť informácie možno obmedziť zákonom, ak ide o opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosť štátu, verejného poriadku, ochranu verejného zdravia a mravnosti.

19. Podľa čl. 10 ods. 1 dohovoru každý má právo na slobodu prejavu. Toto právo zahŕňa slobodu zastávať názory a prijímať a rozširovať informácie alebo myšlienky bez zasahovania štátnych orgánov a bez ohľadu na hranice. Tento článok nebráni štátom, aby vyžadovali udeľovanie povolení rozhlasovým, televíznym alebo filmovým spoločnostiam.

20. Podľa čl. 10 ods. 2 dohovoru výkon týchto slobôd, pretože zahŕňa povinnosti aj zodpovednosť, môže podliehať takým formalitám, podmienkam, obmedzeniam alebo sankciám, ktoré stanovuje zákon a ktoré sú nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, územnej celistvosti alebo verejnej bezpečnosti, na predchádzanie nepokojom alebo zločinnosti, ochranu zdravia alebo morálky, ochranu povesti alebo práv iných, zabránenia úniku dôverných informácií alebo zachovania autority a nestrannosti súdnej moci.

21. Podľa judikatúry ESHP vždy ak je „v hre“ sloboda prejavu štátnych zamestnancov, predstavujú osobitný význam aj povinnosti a zodpovednosť podľa čl. 10 ods. 2 dohovoru, ktorý umožňuje ponechanie miery voľnej úvahy (margin of appreciation) vnútroštátnym orgánom na posúdenie, či je napadnutý zásah primeraný cieľu, ktorým je v prípade sudcov zachovanie autority a nestrannosti súdnictva (Baka proti Maďarsku, sťažnosť č. 20261/12; rozsudok z 27. 5. 2014, ods. 162; Vogt proti Nemecku, sťažnosť č. 17851/91, rozsudok z 26. 9. 1995, ods. 53; Guja proti Moldavsku, sťažnosť č. 14277/04, rozsudok z 12. 2. 2008, ods. 70; Albayrak proti Turecku, sťažnosť

č. 38406/97, rozsudok z 31. 1. 2008, ods. 41). Súdne orgány sú pri výkone svojej rozhodovacej funkcie povinné postupovať maximálne zdržanlivo vo vzťahu k prípadom, ktorými sa zaoberajú, aby zachovali obraz nestranných sudcov (Olujic proti Chorvátsku, sťažnosť č. 22330/05, rozsudok z 5. 2. 2009, ods. 59), ale aj pri vyjadrovaní kritiky na adresu iných štátnych úradníkov a najmä iných sudcov (Di Giovanni proti Taliansku, sťažnosť č. 51160/06, rozhodnutie z 9. 7. 2013, ods. 75 – 86). Európsky súd pre ľudské práva popri dôležitosti zachovania autority súdnictva tiež zdôrazňuje, že riadne fungovanie súdov by nebolo možné bez vzťahov založených na ohľaduplnosti a vzájomnom rešpekte medzi rôznymi predstaviteľmi justičného systému na čele so sudcami a s právnikmi (Morice proti Francúzsku, sťažnosť č. 29369/10, rozsudok z 23. 4. 2015, ods. 170).

22. Z judikatúry ESLP vyplýva, že sudca, resp. iná osoba spojená s výkonom spravodlivosti nemôžu byť vylúčení z možnosti realizovať svoje právo na slobodu prejavu, na druhej strane u takej osoby nie je výkon tohto práva neobmedzený, pretože podlieha limitom uvedeným v čl. 10 ods. 2 dohovoru. Ako z (už aj citovanej) judikatúry ESLP k tejto otázke (napr. Baka proti Maďarsku, Kudeshkina proti Rusku, rozsudok zo 14. 9. 2009, sťažnosť č. 29492/05; Buscemi proti Taliansku, rozsudok zo 16. 9. 1999, sťažnosť č. 29569/95, ods. 67 alebo rozsudok veľkého senátu z 28. 9. 1999, Wille proti Lichtenštajnsku, sťažnosť č. 28396/95, ods. 61) vyplýva, sudca alebo iná osoba spojená s výkonom spravodlivosti majú právo vyjadrovať a šíriť, a to aj verejne, svoje občianske a politické postoje vrátane názorov otvorene kritických, pričom predmetom kritiky môžu byť aj pomery v samotnej justícii či dokonca na konkrétnom súde. Zmluvné strany sú však oprávnené v nevyhnutne potrebnej miere požadovať, aby výkon práva na slobodu prejavu zo strany sudcov a ďalších predstaviteľov justície bol vykonávaný s istou zdržanlivosťou, teda tak, aby neohrozoval neprijateľným spôsobom autoritu a nestrannosť súdnej moci a nezasahoval do práva konkrétnych účastníkov konania na spravodlivý proces.

23. Z rozhodnutia Baka proti Maďarsku (bod 164) možno vyvodit', že od verejných činiteľov pôsobiacich v súdnictve možno očakávať zdržanlivosť pri uplatňovaní svojej slobody prejavu vo všetkých prípadoch, kde je pravdepodobné, že bude spochybnená autorita a nestrannosť súdnictva. Rozširovanie aj presných informácií sa musí vykonávať rozvážne a korektne. Otázky týkajúce sa fungovania súdneho systému spadajú podľa ESLP do oblasti verejného záujmu a požívajú vysoký stupeň ochrany podľa čl. 10 dohovoru (pozri Kudeshkina, ods. 86 a Morice, ods. 128), a preto musia byť skúmané obzvlášť starostlivo. V kontexte čl. 10 dohovoru ESLP berie do úvahy okolnosti a celkové pozadie, za ktorých boli dané vyhlásenia urobené (pozri Morice, ods. 162). Na napadnutý zásah je potrebné nazerať v rámci prípadu ako celku (pozri Wille, ods. 63, Albayrak, ods. 40), pričom osobitný význam má funkcia, ktorú zastáva sťažovateľ, obsah vyhlásenia a kontext, v ktorom bol vykonaný. Napokon ESLP posudzuje aj tzv. „chilling effect“, ktorý v sebe zahŕňa obavu z možnej sankcie a pôsobí najmä na ostatných sudcov, ktorí sa chcú zúčastniť verejnej diskusie o otázkach týkajúcich sa výkonu spravodlivosti a súdnictva (pozri Kudeshkina, ods. 99 – 100). Tento efekt, ktorý pôsobí v neprospech spoločnosti ako celku, je tiež faktorom, ktorý sa týka primeranosti uloženej sankcie alebo trestného opatrenia (porov. Baka, ods. 162 – 167).

24. Článok 10 ods. 2 dohovoru ustanovuje podmienky, za ktorých môže sloboda prejavu podliehať obmedzeniam. Nejde o obmedzenia vzťahujúce sa na konkrétnu skupinu osôb, teda o obmedzenia *ratione personae*, ale obsahuje výpočet legitímnych cieľov, teda obmedzenia *ratione materiae*, ktoré umožňujú zasiahnuť do práva na slobodu prejavu (zásah v súlade so zákonom a nevyhnutný

v demokratickej spoločnosti; porov. Správa o slobode prejavu sudcov prijatá Benátskou komisiou na 103. plenárnom zasadnutí v Benátkach, 19. – 20. júna 2015, ods. 61).

25. Od sudcov ako jedných z predstaviteľov súdnej moci možno vyžadovať zachovanie povinnosti zdržanlivosti pri uplatňovaní slobody prejavu, pričom určenie presných mantinelov je ponechané na voľnom uvážení štátu na účely ochrany autority a nestrannosti súdnej moci a nezasahovania do práva konkrétnych účastníkov konania na spravodlivý proces.

26. Na druhej strane, ak sa dotknutý prejav týka základných otázok fungovania súdneho systému, povinnosť zdržanlivosti v konkrétnom prípade môže ustúpiť diskusii o otázkach verejného záujmu (diskusii o riadnom fungovaní justície), keď sloboda prejavu požíva širšiu mieru ochrany (IV. ÚS 2/2023). Sloboda prejavu sudcu teda môže byť širšia vo veciach všeobecného záujmu a najmä pri fungovaní justície (porov. Dean Spielmann: La liberté d'expression du juge: règle ou exception?, príspevok z konferencie prezentovanej na Section des Sciences Morales et Politiques de l'Institut Grand-Ducal zo 7. novembra 2022. s. 320).

IV.1.2. Posúdenie limitov slobody prejavu vo veci sťažovateľa:

27. Pre posúdenie, či zamietnutie návrhu na určenie neplatnosti písomného napomenutia predsedu súdnej rady bolo spôsobilé zasiahnuť do základného práva na ochranu slobody prejavu a šírenia informácií sťažovateľa, je potrebné zhodnotiť, či toto opatrenie bolo v súlade so zákonom a zároveň nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, územnej celistvosti alebo verejnej bezpečnosti, na predchádzanie nepokojom alebo zločinnosti, ochranu zdravia alebo morálky, ochranu povesti alebo práv iných, zabránenia úniku dôverných informácií alebo zachovania autority a nestrannosti súdnej moci.

28. Písomné napomenutie uložil predseda súdnej rady, využívajúc svoje zákonné oprávnenie podľa § 117 ods. 7 zákona o sudcoch, šlo teda o zásah v súlade so zákonom. Pre posúdenie veci sťažovateľa je kľúčové posúdenie, či udelenie napomenutia bolo opatrením nevyhnutným v demokratickej spoločnosti v záujme zachovania autority a nestrannosti súdnej moci.

29. Najvyšší správny súd hodnotil pozitívne, že sťažovateľ verejne vyslovil a pomenoval nevhodnosť únikov dôkazných prostriedkov zo spisov, čím poukázal na nedostatky, ktoré sú spôsobilé narušiť riadne fungovanie trestnej politiky štátu, teda sú v rozpore s princípmi právneho štátu, čo je kategória hodná obhajoby zo strany sťažovateľa ako sudcu.

30. Podľa najvyššieho správneho súdu však sťažovateľ uverejnením celého prepisu zvolil nevhodnú formu, akou chcel poukázať na už pomenovaný negatívny jav únikov dôkazných prostriedkov zo spisov. Dôvodnosť uloženého opatrenia tak spočívala v požiadavke na zachovaní autority a nestrannosti súdnej moci, pretože sťažovateľ sám nebol schopný verifikovať, či uverejnený materiál zodpovedá prepisu nachádzajúcemu sa v súdnom spise, resp. či nedošlo k manipulácii a zásahom do jeho obsahu, uverejnil teda materiál, ktorého autenticitu nevedel sám potvrdiť. Ďalším dôvodom bol možný zásah do práv tretích osôb, pretože prepis obsahoval informácie súkromného charakteru, resp. informácie o zdravotnom stave. Sťažovateľ tak podľa najvyššieho správneho súdu neodhadol možné následky svojho konania, konal impulzívne, o čom malo svedčiť aj následné „stiahnutie“ materiálu z webovej stránky, čím porušil § 30 ods. 1 zákona o sudcoch.

31. Podľa § 30 ods. 1 zákona o sudcoch v občianskom živote pri výkone funkcie sudcu aj po jeho skončení sa sudca musí zdržať všetkého, čo by mohlo narušiť vážnosť a dôstojnosť funkcie sudcu

alebo ohroziť dôveru v nezávislé, nestranné a spravodlivé rozhodovanie súdov. Obmedzenia štátneho funkcionára pri výkone štátnej funkcie podľa osobitného predpisu sa vzťahujú primerane aj na sudcu.

32. Ústavný súd sa stotožňuje so záverom najvyššieho správneho súdu, že kritika únikov dôkazných prostriedkov zo spisov a ich komentovania médiami je prejavom vo verejnom záujme a prispieva k verejnej diskusii o neverejnej povahe prípravného konania, čo možno zaradiť k otázkam týkajúcim sa justície. Sťažovateľ ako sudca samotnou kritikou tohto javu neohrozil autoritu ani nestrannosť súdnej moci, práve naopak, pomenoval jeho nevhodnosť. Vo vzťahu k všeobecnému právu na slobodu prejavu sudcov pri riešení záležitostí týkajúcich sa fungovania súdneho systému EŠLP judikuje, že takéto právo môže byť transformované až do zodpovedajúcej povinnosti vystúpiť na obranu právneho štátu a nezávislosti súdnictva, keď sú tieto základné hodnoty ohrozené (rozsudok zo 16. 6. 2022 vo veci Žurek proti Poľsku, sťažnosť č. 39650/18, § 222).

33. Problematická je súčasť verejného prejavu sťažovateľa spočívajúca v uverejnení kompletného prepisu súkromnej komunikácie, ktorá pôvodne prebiehala v zašifrovanej podobe a ktorá mala potenciál byť dôkazným prostriedkom v prebiehajúcom trestnom konaní. Sťažovateľ sám uznal, že v štandardnej situácii by sudca uvedeným spôsobom konať nemal, teda nemal by uverejňovať materiál, ktorý môže byť dôkazným prostriedkom v neukončenej trestnej veci, obsahujúci súkromnú komunikáciu, ale vtedajší spoločenský kontext sa mu javil ako neštandardný, preto aj sám zvolil neštandardnú formu upozornenia na kritizovaný jav.

34. Sťažovateľ svoje konanie legitimizuje potrebou demonštrovať úniky z trestných spisov a existenciou výnimočných okolností v podobe pomerne dlhodobého selektívneho uverejňovania a komentovania tohto dôkazu v mediálnom priestore za súbežného vyhodnocovania orgánmi činnými v trestnom konaní. Z jeho pohľadu tu existoval verejný záujem na uverejnení celého prepisu aj za cenu, že v tom čase nemohol vylúčiť, že ide o neoverený materiál. Sťažovateľ svoj prejav hodnotil ako symbolický, forma prejavu v zmysle judikatúry EŠLP rovnako požíva ochranu v zmysle čl. 10 ods. 1 dohovoru.

Spoločenský kontext:

35. Pred posúdením opodstatnenosti uloženého napomenutia je vhodné poukázať na celkový spoločenský kontext. Prepis Threema 1 uverejnený sťažovateľom mal byť prepisom súkromnej komunikácie podnikateľa [REDAKOVANÉ] s inými osobami, ktorá prebiehala cez šifrovanú aplikáciu. Komentovanie a zverejňovanie častí prepisu v médiách sa dialo už od roku 2019, keď súbežne prebiehali, resp. boli začaté aj vyšetrovania trestnej činnosti [REDAKOVANÉ], resp. iných osôb s ním spojených. Obsah zverejňovaných informácií sa týkal aj podozrení z páchania korupčnej trestnej činnosti zasahujúcej aj justíciu a vytváral dojem o určitej organizovanej schéme. V dlhšom časovom období teda boli zverejňované čiastočné správy poukazujúce na možné páchanie trestnej činnosti konkrétnymi osobami. Ďalšie osoby, ktoré priamo komunikovali s [REDAKOVANÉ], neboli v prepise zverejnenom sťažovateľom bez ďalšieho jednoznačne identifikovateľné, označené boli iba číselným kódom, ich stotožňovanie bolo možné prostredníctvom kontextu prepisu. Média postupne uverejňovali časti prepisu spoločne s hodnotením jeho obsahu a aj s označením komunikujúcich osôb, resp. aj osôb, ktoré boli iba predmetom rozhovorov. Média poukazovali na podozrenia z páchania určitej trestnej činnosti, resp. poukazovali na možné priateľské, partnerské, resp. iné väzby medzi označenými osobami.

Vyvažovanie medzi právom na slobodu prejavu sťažovateľa a záujmom na zachovaní autority a nestrannosti súdnej moci:

36. Na účely posúdenia otázky, či prejav sťažovateľa ohrozil záujem na zachovaní autority a nestrannosti súdnej moci, a teda udelenie napomenutia bolo nevyhnutným opatrením v demokratickej spoločnosti, je potrebné zohľadniť individuálne okolnosti tejto veci, t. j. osobu sťažovateľa, obsah jeho prejavu, spôsob a formu jeho prejavu, ako aj cieľ, ktorý sťažovateľ svojím prejavom sledoval.

37. Sťažovateľ je aktívnym sudcom a podieľa sa na tvorbe obsahu webstránky www.pravnelisty.sk, na ktorej bol prepis uverejnený. Podľa ESLP sa internet dnes stal jedným z hlavných prostriedkov uplatňovania slobody prejavu, ktorý poskytuje základné nástroje účasti na aktivitách a diskusiách týkajúcich sa politických otázok a otázok všeobecného záujmu (Vladimir Kharitonov v. Rusko, č. 10795/14, z 23. 6. 2020, § 33 a Melike v. Turecko, č. 35786/19, z 15. 6. 2021, § 49). Webové stránky vo veľkej miere prispievajú k zlepšeniu prístupu verejnosti k správam a vo všeobecnosti k uľahčeniu šírenia informácií (Delfi AS v. Estónsko [GC], č. 64569/09, § 133, ECHR 2015), v tomto kontexte možno funkciu blogerov a používateľov populárnych sociálnych médií prirovnať k funkcii „verejného strážneho psa“, pokiaľ ide o ochranu, ktorú ponúka čl. 10 (Magyar Helsinki Bizottság v. Maďarsko [GC], č. 18030/11, § 168, 8. 11. 2016).

38. Sťažovateľ nesúhlasí so záverom, že konal v rámci výkonu svojej funkcie. Svoj prejav označil za občiansky aktivizmus, ktorým chcel demonštrovať nevhodnosť únikov dôkazných prostriedkov do médií, ktoré selektívne komentovali ich obsah. V tomto smere vyjadril svojím prejavom aj kritiku médií, pretože tie uverejňovali časti prepisu, hodnotili ho a komentovali.

39. Rozdiel medzi osobou sťažovateľa a médiami je však zrejмый. Sťažovateľ disponuje zákonnou rozhodovacou právomocou, jeho prejav vplýva na verejnosť kvalitatívne iným spôsobom, ako to je v prípade novinárov, čo je dané jeho príslušnosťou k jednej zo zložiek štátnej moci. Toto konštatovanie sa odrazilo aj v hodnotení najvyššieho správneho súdu, keď uviedol, že uverejnenie prepisu sťažovateľom mu dodalo určitý punc kvality, resp. dôveryhodnosti. K tomu možno dodať, že kým žurnalistika pracuje aj s určitým stupňom zveličenia a šokovania, naproti tomu od sudcu je namieste požadovať rozvážnosť, rozhodnosť a jasnosť prejavu, pretože spoločne so svojou osobou prezentuje aj súdnu moc ako takú.

40. K načrtnutej potrebe rozlišovania medzi osobou novinára, radového občana a osobou sudcu ústavný súd dopĺňa, že občiansky aktivizmus nemožno *a priori* vylúčiť ani u sudcov, ten je však potrebné hodnotiť z perspektívy všeobecnej zdržanlivosti. Sťažovateľ svoj prejav uverejnil na webovej stránke, ktorá sa venuje primárne odborným témam, resp. témam dotýkajúcim sa justície. Sťažovateľ sa ako správca tejto stránky a autor prezentuje ako sudca krajského súdu, nie ako radový občan prezentujúci svoje občianske postoje. V tomto ohľade sa aj ústavný súd prikláňa k záveru, že sťažovateľ konal v rámci svojej funkcie sudcu, hoci nie priamo ako sudca konajúci v konkrétnej veci, ale ako predstaviteľ jednej zo zložiek verejnej moci, od ktorého sa prirodzene vyžaduje zdržanlivosť.

41. Na potvrdenie tézy uvedenej v predošlom odseku ústavný súd cituje z prezentácie dotknutej internetovej stránky: „*Právne listy.sk majú za cieľ vytvoriť odborný právny časopis, ktorý umožní publikovanie odborných článkov, rozhodnutí, komentovanie pripravovaných, či schválených zákonov ako aj monitorovanie odbornej literatúry. Právne listy.sk svoj názov odvodili od časopisu*

Soudcovské listy, ktorý vychádzal v dvadsiatich a tridsiatich rokoch minulého storočia a zaoberal sa nielen odbornými článkami, ale aj napríklad článkami stavovskými ako aj monitoringom literatúry a judikatúrou z rôznych oblastí práva... Za kolektív autorov JUDr. Peter Šamko, sudca Krajského súdu v Bratislave“ (cit. z <https://www.pravnelisty.sk/uvod/o-nas>).

42. Prejav sťažovateľa mal potenciál ohroziť autoritu, resp. nestrannosť súdnej moci, pretože vzhľadom na spôsob uverejnenia ho bolo možné jednoznačne vnímať v kontexte jeho osoby ako aktívneho sudcu, nie radového občana. Sudca reprezentuje súdnu moc aj mimo bezprostredného výkonu svojej rozhodovacej činnosti, a preto sa požiadavka zdržanlivosti vzťahuje na jeho správanie aj mimo jeho pracovného času. V tejto súvislosti (aj s prihliadnutím na podobnosť právneho postavenia sudcov) považuje ústavný súd za príliehavé závery Ústavného súdu Českej republiky vyslovené v súvislosti s literárnou činnosťou sudcu v náleze sp. zn. IV.ÚS 2609/16 z 11. apríla 2017: *«Ústavný súd nemôže akceptovať názor sťažovateľa, že sa sudca pri výkone práva na slobodu prejavu nachádza v úplne rovnakom postavení ako akýkoľvek iný občan. Je presvedčený, že sudca by mal byť pre verejnosť istou autoritou, a musí teda starostlivo vážiť dopady vyjadrenia svojich postojov a spôsob ich prezentácie. Uvedená premisa platí bez ohľadu na to, či sa sudca pri svojej literárnej a publikačnej činnosti ako sudca prezentuje. Sudca je sudcom „24 hodín denne“, teda prísnejšie požiadavky na jeho správanie sa uplatnia aj v jeho bežnom občianskom živote, vrátane literárnej a publikačnej činnosti. Citovaná judikatúra ESLP jasne dokladá, že pre zachovanie autority a nestrannosti súdnej moci musí u sudcu pri výkone tohto práva existovať istý korektív zohľadňujúci - v najvšeobecnejšej rovine - autoritu súdnej moci, teda že (slovami ESLP vo veci Wille proti Lichtenštajnsku) „možno očakávať od osôb v sudcovských funkciách, že budú svoju slobodu užívať so zdržanlivosťou zakaždým, keď by mohla byť ohrozená autorita a nestrannosť súdnej moci“.*»

43. Obsah sťažovateľovho prejavu bol spôsobilý ohroziť autoritu a nestrannosť súdnej moci iba v časti publikácie celého prepisu, a to z dôvodu, že (1) sťažovateľ nevedel potvrdiť ani vyvrátiť autenticitu prepisu a (2) prepis zasahoval do práv tretích osôb.

44. Všeobecne možno konštatovať, že sudca by nemal verejne šíriť informácie, ktorých autenticitu nevie odobriť. Sudca by si pred vstupom do verejnej debaty mal predbežne posúdiť otázku, či publikovaním informácie, ktorej pôvodnosť nie je schopný potvrdiť, neohrozí vážnosť a dôveru v justíciu ako takú. Postavenie sudcu v sebe nesie aj pozíciu garanta individuálnych slobôd a právneho štátu, sudca prispieva k riadnemu fungovaniu spravodlivosti a aj k dôvere verejnosti v spravodlivosť (pozri Kayasu v. Turecko, č. 64119/00 a 76292/01, § 91, 13. 11. 2008, resp. Danileț v. Rumunsko, č. 16915/21 z 20. 2. 2024, § 64).

45. Sťažovateľ sám deklaroval, že nebol schopný verifikovať, či ide o rovnaký prepis, ako sa nachádzal aj v konkrétnom trestnom spise, čo pre neho nebolo podstatné, pretože publikovaním prepisu ako celku chcel poukázať na nevhodnosť únikov dôkazných prostriedkov. Skutočnosť, že sám sťažovateľ nevedel posúdiť autenticitu uverejneného materiálu, znamená, že podstúpil riziko, že uverejňuje buď materiál odlišný, resp. upravovaný od dôkazného prostriedku v konkrétnej trestnej veci, resp. že uverejňuje materiál totožný s dôkazným materiálom, pričom v oboch prípadoch sťažovateľ nepriamo vstúpil do procesu dokazovania v neprávoplatne skončenej trestnej veci, čo je spôsobilé spochybniť autoritu a nestrannosť súdnej moci. Vyhodnotenie relevancie a vážnosti určitého dôkazu sa má odraziť v konkrétnom rozhodnutí súdu na podklade ostatných vykonaných dôkazov a ďalších skutočností dôležitých pre rozhodovanie vo veci. Dôkazný

prostriedok má preukazovať určitú skutočnosť na podporu tvrdenia obžaloby, resp. obhajoby, druhá oponujúca strana môže spochybňovať výsledok plynúci z dôkazného prostriedku, resp. aj samotný dôkazný prostriedok, zákonnosť jeho získania alebo jeho relevanciu. Ak jedna zo strán spochybňuje autenticitu dôkazu, je úlohou zákonného sudcu vyhodnotiť relevanciu tohto argumentu, ak iný sudca na tento dôkaz mimo svojej rozhodovacej činnosti poukáže, resp. ho uverejní, hoc aj bez úmyslu vstupovať do procesu dokazovania, fakticky môže verejnosť jeho konanie vnímať ako vstup do procesu dokazovania.

46. Uverejňovanie nepresných, resp. pozmenených informácií má zase potenciál narušiť dôveru v autoritu súdnej moci ako takej. Nemožno pritom úplne vylúčiť, že neskôr sa ukáže, že šlo o nepresné, resp. neúplné informácie, podstatným je, či v čase ich uverejnenia mohol sudca predpokladať ich nepresnosť aj s ohľadom na ich pôvod, pričom v prípade pochybností je vhodnejšie uprednostniť zdržanlivosť, a to z dôvodu ochrany záujmu na zachovaní autority a nestrannosti súdnej moci.

47. Ďalšie pochybnosti identifikované ústavným súdom a spôsobilé narušiť autoritu súdnej moci ako takej súvisia aj s otázkou, ako sa k sťažovateľovi prepis dostal a či okolnosť „obehu“ prepisu komunikoval potenciálne dotknutým orgánom činným v trestnom konaní.

48. Prepis bol uverejnený na webstránke www.pravnelisty.sk v obmedzenom čase po dobu 2 dní, keď bol prepis prístupný verejnosti bez obmedzení. Sťažovateľom deklarované právo verejnosti na oboznámenie sa s celým prepisom teda bolo značne limitované, čo relativizuje pozíciu sťažovateľa.

49. Po uverejnení prepisu sťažovateľ svoj prejav označil za symbolický, resp. argumentoval potrebou jasne demonštrovať úniky zo spisov. Podľa ústavného súdu sa aj na symbolický prejav sudcu vzťahuje povinnosť zdržanlivosti a podmienka zachovania autority a nestrannosti súdnej moci. Sťažovateľova snaha poukázať na nevhodnosť únikov dôkazných prostriedkov sa prieči zvolenému spôsobu kritiky tohto javu. Ústavný súd nezaregistroval, že by uverejnenie prepisu prispelo k vyvolaniu verejnej odbornej diskusie o nevhodnosti únikov dôkazných prostriedkov (napríklad aj na stránke, kde k uverejneniu došlo). Naopak, z objektívneho hľadiska je dôsledkom uverejnenia prepisu ako celku jeho pokračujúca verejná dostupnosť. Uverejnenie celého prepisu bolo spôsobilé skôr obrátiť pozornosť verejnosti na jeho obsah, než na nevhodnosť týchto únikov. Zverejnenie prepisu tak na jednej strane naplnilo účel deklarovaného verejného záujmu poukázať na nevhodnosť únikov dôkazných prostriedkov zo súdnych, resp. z vyšetrovacích spisov, ale zároveň k tomuto nevhodnému javu aj prispelo.

50. Sťažovateľom prezentovaná potreba demonštrovať nevhodnosť týchto únikov sa zároveň nejavila ako naliehavá, pretože bolo zrejmé, že k únikom dochádzalo a médiá dlhšie časové obdobie prinášali informácie z prepisu.

51. Motív sťažovateľa na uverejnenie prepisu možno nájsť v jeho negatívnom hodnotení dlhodobého úniku dôkazných prostriedkov zo súdnych, resp. z vyšetrovacích spisov a spôsobu jeho mediálneho prezentovania, čo podľa neho vplýva na nestrannosť a nezávislosť rozhodovania príslušných orgánov, resp. vytvára tlak na určitý spôsob rozhodovania. V tejto súvislosti ústavný súd podotýka, že orgány verejnej moci vyhodnocujúce obsah prepisu majú disponovať zvýšenou mierou odolnosti proti tlaku verejnosti, resp. médií na spôsob a výsledok ich rozhodovania.

V prostredí slobodnej diskusie zároveň nemožno vylúčiť, že nálady, resp. sympatie verejnosti budú v určitom časovom období v napätí s rozhodnutiami príslušných orgánov.

52. Z hľadiska ochrany práv tretích osôb najvyšší správny súd poukázal na východiská prípadu Hájovský proti Slovensku, rozsudok z 1. 7. 2021 vo veci č. 7796/16, z ktorého parafrázoval, že aj keď určité informácie už kolujú vo verejnom živote, dotknutá osoba nie je pozbavená ochrany podľa čl. 8 dohovoru, najmä ak nedala súhlas na takýto obeh informácií o jej súkromí.

53. Sťažovateľ namietal, že nebolo úlohou predsedu súdnej rady a ani najvyššieho správneho súdu brániť právo iných osôb na súkromie, pričom tu ani nebola zrejmá súvislosť medzi vážnosťou a dôstojnosťou funkcie sudcu alebo dôverou v nezávislé, nestranné a spravodlivé rozhodovanie súdov a ochranou práva na súkromie tretích osôb.

54. S ohľadom na zachovanie dôstojnosti osoby sudcu, jeho nezávislosti a nestrannosti, považuje ústavný súd za korektné požadovať vo všeobecnosti od každého sudcu, aby jeho verejný prejav nezasahoval do osobnostných práv tretích osôb.

55. Pri strete dvoch ústavných hodnôt, v tomto prípade práva verejnosti na informácie, resp. aj práva sťažovateľa na slobodu prejavu a práva na ochranu súkromia dotknutých osôb, je vždy potrebné konflikt vyriešiť tak, aby z oboch kolidujúcich práv ostalo čo najviac zachované. Pre účely spravodlivého vyváženia týchto základných práv ústavný súd pod vplyvom judikatúry ESLP vo svojej praxi formuloval, že obmedzenie akéhokoľvek základného práva alebo slobody možno považovať za ústavne akceptovateľné len vtedy, ak ide o obmedzenie, ktoré bolo ustanovené zákonom, resp. na základe zákona (čl. 13 ods. 1 a 2 ústavy), a je potrebné posúdiť proporcionalitu zásahu (m. m. I. ÚS 4/02, I. ÚS 36/02, I. ÚS 193/03). Na tento účel slúži test proporcionality v širšom zmysle, ktorý pozostáva z definovania legitímneho cieľa, určenia vhodnosti, teda racionálneho prepojenia medzi prostriedkom zvoleným na dosiahnutie cieľa a samotným cieľom, a zhodnotenia nevyhnutnosti, t. j. či neexistovali miernejšie a vhodnejšie alternatívy na dosiahnutie legitímneho cieľa. Ak sú tieto kritéria splnené, následne možno pristúpiť k vykonaniu testu proporcionality v užšom zmysle (IV. ÚS 492/2012, IV. ÚS 295/2023).

56. Pri posúdení zákonného podkladu konania sťažovateľ realizoval svoje základné právo na slobodu prejavu, resp. právo na slobodné šírenie informácií, ktoré ale v tomto prípade, keďže šlo o súkromnú komunikáciu, kolidovalo s právom tretích osôb na ochranu súkromia, pričom jeho zásah mohol byť akceptovateľný, ak by šlo o zásah proporcionálny. Sťažovateľ sledoval legitímny cieľ – poukázať na nevhodnosť únikov dôkazných prostriedkov, ako aj na neverejnosť prípravného konania. Zvolený prostriedok, teda uverejnenie celého prepisu, prilákal pozornosť verejnosti, pretože až sťažovateľ uverejnil prepis ako celok, teda pozornosť prilákal aj obsah tohto prepisu, určitú mieru racionálneho prepojenia medzi sledovaným cieľom, t. j. poukázaním na nežiaduci jav, vzbudením pozornosti, a prostriedkom určeným na jeho realizáciu nemožno vylúčiť. Z pohľadu ústavného súdu však nešlo o zásah nevyhnutný a existoval aj vhodnejší a miernejší prostriedok na dosiahnutie sledovaného cieľa, ktorý by zároveň viac šetril ochranu súkromia dotknutých osôb.

57. Možno teda súhlasiť so záverom najvyššieho správneho súdu, že uverejnenie prepisu bolo spôsobilé zasiahnuť aj práva tretích osôb, pretože šlo o zásah neproporcionálny.

58. V súvislosti s právami tretích osôb ústavný súd dodáva, že v priebehu tohto konania rozhodol Súdny dvor Európskej únie rozsudkom vo veci C-755/21 z 5. marca 2024 o. i. o porušení práva [REDAKOVANÉ] na rešpektovanie jeho súkromného a rodinného života, ako aj jeho komunikácie,

ako sú zaručené čl. 7 Charty základných práv Európskej únie, o poškodení jeho cti a dobrej povesti v dôsledku zverejnenia prepisov intímnej komunikácie s jeho priateľkou, za čo mu bola priznaná spravodlivá náhrada škody vo výške 2 000 eur. Zodpovednými subjektmi za nezákonné spracúvanie údajov, ktoré malo formu sprístupnenia jeho intímnych údajov, boli Europol a Slovenská republika, a to na princípe solidárnej zodpovednosti. V ods. 21 rozsudku sa výslovne spomína zverejnenie intímnej komunikácie na neoznačenej internetovej stránke s dátumom zverejnenia 19. mája 2020, ktorý sa zhoduje s dátumom uverejnenia kompletného prepisu sťažovateľom. To indikuje, že sťažovateľ zverejnil prepis, ktorý bol pôvodný a obsahoval aj informácie, ktoré nesúviseli s otázkami verejného záujmu, ale mali výlučne osobný a intímny charakter. Táto okolnosť nebola v čase udelenia napomenutia navrhovateľovi známa, rovnako ju nemal k dispozícii ani najvyšší správny súd, preto na ňu nemožno prihliadať, avšak nasvedčuje tomu, že sťažovateľ pri uverejňovaní prepisu nekonal dostatočne rozvážne a dôsledne nezvážil možné dopady uverejnenia celého prepisu, ako by sa od predstaviteľa súdnej moci očakávalo. Sťažovateľ sa s obsahom prepisu mohol oboznámiť, a teda mohol a mal vyhodnotiť, čo je jeho obsahom a aké možné následky z uverejnenia prepisu môžu následne vyplývať. Navrhovateľ a ani najvyšší správny súd už túto možnosť nemali, pretože sťažovateľ prepis po dvoch dňoch stiahol.

IV.1.3. Posúdenie povahy sankcie v užšom a širšom zmysle (tzv. „chilling effect“):

59. Povaha a prísnosť uložených sankcií sú tiež faktormi, ktoré treba vziať do úvahy pri posudzovaní primeranosti zásahu. Existuje tu hrozba, že zásah do slobody prejavu bude mať odrádzajúci účinok na výkon tejto slobody (Guja, § 95, Morice, § 127, Baka, § 160).

60. Predseda súdnej rady ako orgán oprávnený podať disciplinárny návrh udelil sťažovateľovi napomenutie podľa § 117 ods. 7 zákona o sudcoch, čo je najmiernejšia forma disciplinárnej sankcie, akú tento zákon umožňuje uložiť. Jej uloženiu predchádza menej formálny proces na rozdiel od sankcií ukladaných v disciplinárnom konaní, o ktorých rozhoduje disciplinárny senát najvyššieho správneho súdu.

61. Sťažovateľ inicioval konanie o určenie neplatnosti napomenutia. V tejto súvislosti je na mieste zhodnotiť námietku sťažovateľa, že disciplinárny senát nerozhodoval o návrhu na disciplinárne konanie predsedu súdnej rady, ale o návrhu sťažovateľa na určenie neplatnosti písomného napomenutia. V uvedených konaniach možno badať procesné odlišnosti, vo veci tohto návrhu sa nekoná ani ústne pojednávanie (§ 117 ods. 8 zákona o sudcoch), avšak vo svojej podstate ide o rozhodovanie o disciplinárnom previnení, za ktoré bola uložená sankcia. Úlohou disciplinárneho senátu bolo posúdiť existenciu dôvodov na jej uloženie, t. j. aj posúdenie naplnenia skutkovej podstaty disciplinárneho previnenia, za ktoré bol sťažovateľ napomenutý.

62. Sťažovateľ namieta, že bol napomenutý za zverejnenie prepisu komunikácie, ktorá sa nachádza ako dôkaz v konkrétnom trestnom spise v trestnom konaní, ktoré nebolo v tom čase právoplatne ukončené, a to bez uvedenia zdroja. Šlo teda o konanie spočívajúce v zverejnení konkrétneho dôkazného prostriedku z trestného spisu. Najvyšší správny súd však konanie sťažovateľa už nehodnotil ako zverejnenie dôkazného prostriedku, ale uverejnenie materiálu, ktorého vierohodnosť nebolo možné potvrdiť.

63. Podľa ústavného súdu nebola narušená tzv. totožnosť skutku, disciplinárny senát rozhodoval o rovnakom skutku sťažovateľa spočívajúcom v uverejnení prepisu v konkrétnom čase, v určitom časovom rozpätí a s rovnakým následkom – ohrozenie záujmu na zachovaní autority a nestrannosti

súdnej moci. Otázku, či šlo o prepis totožný s tým, ktorý sa nachádza v prebiehajúcom trestnom konaní, nebolo možné v rámci tohto typu konania ani posúdiť, v tomto smere bolo podstatné, že sám sťažovateľ nevedel posúdiť povahu zverejňovaného prepisu, čo bolo nesporným tvrdením, ktoré bolo sťažovateľovi pričítané v jeho neprospech.

64. Sankcia uložená sťažovateľovi je najmiernejšia, s akou zákon počíta, preto sa ústavnému súdu nejaví ako neprimeraná vzhľadom na záver, že samotné zverejnenie prepisu neprispelo k verejnej diskusii o sťažovateľom kritizovanom jave, ale bolo spôsobilé ohroziť autoritu a nestrannosť súdnej moci a zasiahlo do práv tretích osôb. Sťažovateľom namietaný diskriminačný prístup najvyššieho správneho súdu spočívajúci v prísnejšom nazeraní na sťažovateľa z dôvodu jeho predošlej publikačnej činnosti nebol ústavným súdom identifikovaný.

65. Udelené napomenutie z pohľadu ústavného súdu nemá potenciál utlmiť verejnú diskusiu o únikoch dôkazných prostriedkov zo spisov, najvyšší správny súd vyzdvihol práve túto časť prejavu sťažovateľa, čím deklaroval, že je žiaduce, aby sa sudcovia ako reprezentanti súdnej moci aj kriticky vyjadrovali k porušovaniu pravidiel trestného procesu.

66. Z hľadiska osoby sťažovateľa ani u neho nebol identifikovaný zmrazujúci účinok z hľadiska jeho prispievania do verejnej diskusie, naďalej je činným na vlastnej webovej stránke, medzičasom sa stal členom Súdnej rady Slovenskej republiky zvoleným sudcami, udelené napomenutie teda zjavne nezasiahlo do jeho profesionálnej pozície.

67. Sumarizujúc uvedené závery, ústavný súd konštatuje, že rozhodnutie najvyššieho správneho súdu o nevyhovení návrhu na neplatnosť napomenutia je ústavne korektné. Napomenutie sťažovateľa bolo dôvodné, jeho prejav spočívajúci v zverejnení prepisu bol spôsobilý ohroziť autoritu, nestrannosť a nezávislosť súdnej moci, uverejnenie prepisu neprispelo k verejnej debate o nevhodnosti a škodlivosti únikov dôkazných prostriedkov z vyšetrovacích spisov. Ústavný súd sa nestotožnil s tvrdením, že bolo vo verejnom záujme uverejniť celý prepis. Sťažovateľ síce upútal pozornosť, avšak v konečnom dôsledku uverejnenie celého prepisu nezabránilo v ďalšom komentovaní jeho častí médiami a sťažovateľ nedostatočne uvážil, že celý prepis potenciálne mohol byť aj dôkazným prostriedkom v neskončenej trestnej veci, resp. sám nevedel posúdiť autenticitu prepisu.

68. Celospoločenský kontext nenasvedčoval potrebe, aby sťažovateľ ako sudca krajského súdu suploval úlohu médií. Išlo o materiál, ktorý aj podľa sťažovateľa do verejného priestoru nepatril, avšak jeho vlastným pričinením došlo k tomu, že sa stal úplne verejne prístupným. Iba prilákanie pozornosti, resp. strata určitej exkluzivity pri uverejňovaní častí prepisu médiami neboli spôsobilé legitimizovať konanie sťažovateľa, pretože takáto motivácia nesúvisela s témou, na ktorú sťažovateľ mienil upozorniť, a to nevhodnosťou únikov dôkazných prostriedkov, a napokon ani nebola vo verejnom záujme. Pri vstupe do verejnej diskusie je nutné zvážiť, aké informácie chce diskutér šíriť, navyše ak ich šíri v online priestore, kde sa k nim môže v relatívne krátkom časovom úseku dostať veľký počet ľudí. Toto vyhodnotenie možno zvýrazniť u sudcov, ktorí musia počítať s tým, že ich prejav bude spájaný so súdnou mocou ako takou. Sudca má predstavovať istú spoločenskú autoritu a musí si teda byť vedomý, že všetko jeho počínanie bude verejnosťou vnímané citlivejšie v porovnaní s inými osobami (porov. nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. IV. ÚS 2609/16 z 11. apríla 2017, ods. 30).

69. Vzhľadom na záver o možnosti ohrozenia autority, nestrannosti a nezávislosti súdnej moci v dôsledku uverejnenia prepisu sťažovateľom a s prihliadnutím na povahu uloženej sankcie ústavný súd konštatuje, že napadnutým rozhodnutím, ktorým najvyšší správny súd nevyhovел návrhu sťažovateľa na určenie neplatnosti písomného napomenutia, nedošlo k porušeniu jeho základného práva na slobodu prejavu a slobodu šírenia informácií podľa čl. 26 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 10 ods. 1 dohovoru (výrok).

IV.2. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie:

70. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu iba vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené, a tak z ústavného hľadiska neospravedlniteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, I. ÚS 117/05).

71. Jedným z aspektov práva na spravodlivý proces, ktorý je chránený v čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, je okrem práva domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde (prístup k súdu) aj právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia síce neznamená, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania, avšak z odôvodnenia rozhodnutia musia byť zrejmé všetky pre rozhodnutie podstatné skutočnosti objasňujúce skutkový a právny základ rozhodnutia.

72. Porušenie označených základných práv sťažovateľ vidí v nedostatočnom odôvodnení napadnutého rozhodnutia a nepreukázaní skutočností, ktoré boli sťažovateľovi kladené za vinu, t. j. či skutočne išlo o dôkazný materiál, resp. či išlo o jeho kompletný prepis a akým spôsobom tento materiál zasahuje do práv tretích osôb.

73. Z tohto pohľadu možno napadnutému rozhodnutiu vyčítať, že dostatočne nezdôvodnilo zásah do práv tretích osôb a neúplne zodpovedalo otázku, či uverejnenie prepisu sledovalo verejný záujem, resp. prispelo k diskusii vo verejnom záujme, pričom záver o existencii verejného záujmu na uverejnení celého prepisu je podstatným pre posúdenie, či v okolnostiach prejednávanej veci mohol sťažovateľ prekročiť pomyselnú hranicu dodržiavania povinnosti zdržanlivosti. Z napadnutého rozhodnutia možno vyvodiť, že sťažovateľ nekonal v zmysle princípu, na ktorého obranu vystúpil, uvedená nelogickosť bola základom pre záver formulovaný ústavným súdom, že úplné zverejnenie prepisu neprispelo k verejnej debate o nevhodnosti únikov dôkazných prostriedkov. Možnosť zásahu do práv tretích osôb bola identifikovaná aj ústavným súdom. V tomto prípade teda aj prípadná neúplnosť záverov najvyššieho správneho súdu aj vzhľadom na to, že ústavný súd nevidel porušenie označeného čl. 10 ods. 1 dohovoru v spojení s čl. 26 ods. 1 ústavy, nedosahuje takú intenzitu, aby bolo možné vysloviť porušenie označeného základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie, preto ústavný súd nevyhovел tejto časti podanej ústavnej sťažnosti (výrok).

74. K namietanému porušeniu princípu legality a princípu legitímnych očakávaní, ktoré sťažovateľ odvíja od stanoviska príslušnej sudcovskej rady, ktorá v jeho prejave neidentifikovala disciplinárne previnenie, ústavný súd uvádza, že hranice slobody prejavu sudcu je potrebné skúmať vždy s prihliadnutím na konkrétne skutkové okolnosti a celospoločenský kontext, sám sťažovateľ argumentoval existenciou výnimočných okolností, je teda zrejmé, že sa nemohol spoliehať

na prípadnú ustálenú rozhodovaciu činnosť disciplinárnych senátov, resp. jasný text zákona. V jeho neprospech svedčí skutočnosť, že uverejnil materiál, ktorý mal potenciál byť dôkazným prostriedkom v neskončenej trestnej veci, aj keď jeho časť už bola vykonaná na hlavnom pojednávaní, avšak nebola verejnosti prístupná ako celok, čo indikovalo neuverejnenie tohto prepisu. Okrem toho sťažovateľ si sám bol vedomý minimálne nezvyklosti svojho konania, čím sa jeho argumentácia o legitímnych očakávaniach značne oslabuje. Možno konštatovať, že prítomnosť sťažovateľových pochybností ho skôr mala pohnúť smerom k zdržanlivejšej forme prejavu, existencia určitého legitímneho očakávania tu teda nebola indikovaná.

75. Vzhľadom na uvedené dospel ústavný súd k záverom, že ústavnej sťažnosti nemožno vyhovieť. Aj napriek skutočnosti, že v čase prijatia ústavnej sťažnosti sťažovateľa na ďalšie konanie neboli ústavným súdom zistené dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, po následných vyjadreniach účastníkov konania je možné konštatovať, že napadnutým rozhodnutím najvyššieho správneho súdu nedošlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na slobodu prejavu a na slobodné rozširovanie informácií podľa čl. 26 ods. 1 a 2 ústavy a podľa čl. 10 ods. 1 dohovoru, základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 3 ústavy v ich materiálnom zmysle.

76. Vzhľadom na to, že ústavnej sťažnosti sťažovateľa vyhovené nebolo, bolo bez právneho významu zaoberať sa ostatnými návrhmi sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. mája 2024

Ladislav Duditš
predseda senátu